

CSDDD de dupe van agressieve lobby, geopolitieke dreigementen en politieke chantage

Inbreng voor het rondetafelgesprek over het schrappen en afzwakken van Europese duurzaamheidsregels voor bedrijven op 4 maart 2026 in de Tweede Kamer.

Het MVO Platform betreurt dat de EU onder de belofte van versimpeling is overgegaan tot ernstige deregulering van de eigen wetten voor verantwoord ondernemen. In een gehaast en ondoorzichtig proces werden binnen een jaar eerder overeengekomen duurzaamheidsregels waaronder de 'antiwegkijkwet', de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD), aan de kant geschoven. De Europese Commissie, EU lidstaten en het Europees Parlement kiezen hiermee de belangen van achterblijvers op MVO-gebied boven het aanpakken van mensenrechtenschendingen en milieuschade in internationale waardeketens.

Consequenties van de afzwakking van de CSDDD

Binnen de context van agressieve lobby, geopolitieke dreigementen en politieke chantage door mega-multinationals, de Trump-regering en Qatar werd in december 2025 een politieke deal over het Omnibus-I-pakket gesloten. Met de definitieve goedkeuring van deze deal op 24 februari 2026 zijn de volgende omvangrijke afzwakkingen van de CSDDD een feit:

- De CSDDD geldt nu alleen voor mega-multinationals met ten minste 5000 werknemers en een omzet van 1,5 miljard euro. Zo zal de wet nog maar van toepassing zijn op zo'n [80 Nederlandse bedrijven](#).
- Risico's in de keten moeten via een risicogebaseerde benadering worden aangepakt, maar omdat bedrijven alleen bij ketenpartners van meer dan 5000 medewerkers informatie mogen opvragen, is de ketenbenadering een stuk minder effectief.
- De verplichting om klimaattransitieplannen op te stellen en uit te voeren is uit de CSDDD geschrapt. Dit betekent een flinke stap terug in de verplichtingen voor bedrijven om hun CO2-uitstoot en hun businessmodel in lijn te brengen met het Parijs-akkoord. In-scope bedrijven blijven onder de CSRD wel verplicht om over hun klimaatinspanningen te rapporteren.
- De bepalingen over civiele aansprakelijkheid zijn geschrapt. Dit resulteert in versnippering, onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor zowel slachtoffers, maatschappelijke organisaties, vakbonden, als bedrijven vanwege de verschillende nationale rechtssystemen binnen de EU. Europese toezichthouders kunnen nog wel boetes opleggen van maximaal 3% van de netto jaaromzet van een bedrijf.
- Nadat de EU de implementatie van de CSDDD al eerder uitstelde, beslist de EU nu om de toepassing van de CSDDD met nóg een jaar uit te stellen. Dit betekent dat lidstaten de richtlijnen voor juli 2028 moeten omzetten naar nationale wetgeving en dat de verplichtingen voor bedrijven pas in juli 2029 ingaan.

Gehaast en ondoorzichtig proces

Naast ontstemd te zijn over de inhoudelijke afzwakking van de CSDDD is het MVO Platform ook ontsteld over de ondemocratische en ondoorzichtige behandeling van het Omnibus-I-voorstel. Maatschappelijke organisaties, vakbonden en voorvechters van mensenrechten en het milieu werden al vroeg buitenspel gezet. Zo valideerde ook de [Europese Ombudsman](#) de zorgen van het maatschappelijk middenveld al in een voorlopige uitspraak uit november 2025.

In aanloop van de publicatie van het Omnibus-I-voorstel had de Europese Commissie nagelaten de gevolgen van het voorstel in kaart te brengen en middels een openbare consultatie belanghebbenden, waaronder slachtoffers van misstanden, de kans te geven te reageren op het voorstel. De rondetafelbijeenkomst die de Commissie begin februari 2025 wel organiseerde vond plaats achter gesloten deuren. De ondoorzichtig geselecteerde, kleine groep deelnemers bestond voornamelijk uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Ondanks protest over het gebrek aan transparantie en consultatie bleef het aantal toegelaten deelnemers vanuit het maatschappelijke middenveld beperkt.

Ook de onderhandelingen over het Omnibus-I-pakket worden gekenmerkt door ondermijning van democratische principes. Zo [dreigde Qatar](#) gasleveringen aan de EU stop te zetten als de CSDDD niet voldoende zou worden afgezwakt. De VS toonde zich [medestander van Qatar](#) en kreeg zelfs [formeel toezegging](#) dat EU inspanningen zal doen om tegemoet te komen aan de zorgen van de VS over de CSDDD. Hoewel het Amerikaanse bedrijfsleven publiekelijk al veel druk had uitgeoefend op de eigen regering om te pleiten voor afzwakking van de CSDDD, bleek uit [onderzoek van SOMO](#) dat het Amerikaanse bedrijfsleven ook achter de schermen een intensieve beïnvloedingscampagne was gestart om het democratisch proces binnen de EU ondermijnen en de CSDDD te laten ontmantelen.

Omzetting CSDDD naar de WIVO

Ondanks de afzwakkingen is met de CSDDD alsnog een belangrijke stap gezet richting structurele aanpak van misstanden, zoals uitbuiting, gedwongen arbeid en ontbossing. Met de omzetting hiervan naar de Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen (WIVO) zal het internationale normenkader van de VN en de OESO, die al jaren de basis vormen van het overheidsbeleid, verankerd wordt binnen nationale wetgeving.

Om ervoor te zorgen dat bedrijven voldoen aan de verplichtingen die voortkomen uit de CSDDD is flankerend beleid, met daarbinnen een waardevolle rol voor het maatschappelijk middenveld, noodzakelijk. Ook blijft, conform het advies van het Internationale Gerechtshof, ambitieuze overheidsinzet nodig om de emissies van bedrijven te reduceren en reguleren in lijn met het Parijs-akkoord. Het is daarnaast essentieel dat de Autoriteit Consument & Markt als toezichthouder uitgebreide bevoegdheden en budget krijgt om effectief toezicht te houden op naleving van de WIVO en op te treden bij overtredingen. Zo laat Nederland zien dat het voor het realiseren van een duurzame, rechtvaardige en toekomstbestendige economie serieus verwacht dat bedrijven in hun internationale waardeketens ondernemen met respect voor mensenrechten, dierenwelzijn, milieu en klimaat.